

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Middelen

Uitvoeringsplan

2026 t/m 2027

Regio Gooi en Vechtstreek

Inhoud

Inleiding.....	4
Pijler Voorlichting en educatie	5
Actielijn 1: Ouders ondersteunen bij opvoeding rondom middelengebruik.....	5
1.1 Ouderbijeenkomsten.....	5
1.2 Ouder-kind quiz	6
1.3 Informatie en materialen	6
1.4 Campagnes gericht op ouders	6
Actielijn 2: Middelenpreventie op scholen volgens integrale aanpak met erkende interventies...	7
2.1 Gezonde School/Helder op School/Welbevinden	7
2.2 Open spreekuur	8
2.3 Vape-preventie op basisscholen.....	8
Actielijn 3: Kennis vergroten en zelfregie/weerbaarheid versterken bij einddoelgroepen (jongeren, jongvolwassenen en 55-75-jarigen)	9
3.1 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij jongeren	9
3.2 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij jongvolwassenen	9
3.3 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij 55-75-jarigen	10
Actielijn 4: Vergroten bereik preventieve activiteiten en aandacht voor kwetsbare groepen	11
4.1 Vergroten bereik preventieve activiteiten en aandacht voor kwetsbare groepen	11
Pijler Signalering en ondersteuning.....	12
Actielijn 5: Deskundigheidsbevordering professionals	12
5.1 Deskundigheidsbevordering professionals	12
5.2 Stoppen met roken en vaperen programma's promoten	13
5.3 Regionale werkgroep Alcoholpreventie en implementatie praktijkhandleiding	13
5.4 Consultatie- en advies	13
5.5 Koppeling zoeken met relevante programma's	14
Actielijn 6: Individuele ondersteuning bij beginnend problematisch middelengebruik.....	14
6.1 Alcoholpoli.....	14
6.2 Preventieve adviesgesprekken	15
6.3 Moti-4 en Moti-55.....	15
6.4 Online zelfhulp middelengebruik.....	15
6.5 Stoppen met vaperen ondersteuning.....	16
Actielijn 7: Groepsondersteuning voor omgeving en naasten	16
7.1 KOPP/KOV praatgroepen	16
7.2 Oudercursus 'Help mijn kind kan niet zonder'	17
Pijler Sociale en fysieke omgeving	18
Actielijn 8: Bevorderen van een gezonde omgeving waar met name jongeren hun vrije tijd doorbrengen, zoals jongerencentra, sportclubs en evenementen	18
8.1 Meer rook- en vapevrije zones.....	18

8.2 Gezonde sportomgeving	19
8.3 Kennisuitwisseling met jongerenwerk en jeugdprofessionals	19
8.4 Beperken van alcoholpromotie in de openbare ruimte	20
8.5 Positieve/gezonde vrijetijdsbesteding en ontmoetingsplekken	20
8.6 Hotspotonderzoek	20
Pijler Regelgeving en handhaving.....	22
Actielijn 9: Geen verkoop van middelen aan minderjarigen.....	22
9.1 Voortzetten Toezicht Alcoholwet	22
9.2 Mysteryshoponderzoek.....	22
9.3 Verstrekken van hulpmiddelen voor naleving leeftijdsgrens	23
9.4 Voortzetten Kwaliteitsmethodiek sportclubs.....	23
9.5 Pseudokoop actie	23
9.6 Meldingen bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)	24
9.7 Dealen bij scholen	24
Actielijn 10: Organisaties stimuleren om beleid met betrekking tot middelengebruik te hanteren en naleving versterken	25
10.1 Beleidsadvies	25
10.2 Trainingen faciliteren	25
Monitoring en evaluatie.....	26
11.1 Gezondheidsmonitor Jeugd.....	26
11.2 Monitoring drugsmarkt	26
11.3 Onderzoek middelengebruik risicogroepen.....	26
11.4 Registratie en nazorg alcoholgerelateerde incidenten	27
11.5 Monitoring en evaluatie activiteiten, bereik en samenwerking	27
Bijlage 1 – Doelstellingen.....	28
Bijlage 2 – Financiën	29
Bijlage 3 - Planning.....	30
Bijlage 4 – Inzet campagnes.....	32

Inleiding

Met de vaststelling van het [Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Middelen 2026-2029](#) (PHP) hebben de gemeenten in regio Gooi en Vechtstreek (G&V) besloten om in te zetten op activiteiten die moeten leiden tot het voorkomen en terugdringen van het alcoholgebruik, roken/vapen en drugsgebruik onder jongeren, jongvolwassenen en 55-plussers in regio GV. In dit Uitvoeringsplan zijn deze activiteiten uitgewerkt voor de jaren 2026 en 2027.

Doelstellingen

De in het PHP geformuleerde doelen zijn hierbij leidend:

Doelgroep	Doelen
Jongeren (12 t/m 17 jarigen)	Afname recent (laatste 4 weken) alcoholgebruik, binge drinken, cannabisgebruik en wekelijks roken en vapen
Jongvolwassenen (18 t/m 24 jarigen)	Afname zwaar drinken en recent cannabisgebruik
55 t/m 74 jarigen	Voldoen aan de richtlijn voor alcoholgebruik (drink niet en anders max. 1 glas per dag)
Ouders	Toename ouders die achter de NIX18 boodschap staan, toename ouders die afspraken maken over NIX18/cannabisgebruik/roken/vapen en afname ouders die (heel) vaak drinken in bijzijn kind
Alcoholverstrekkers	Toename naleving leeftijdsgrens 18 jaar bij verkoop van alcohol
Scholen	Toename VO scholen die integraal inzetten op middelenpreventie

Een volledig overzicht van de indicatoren, trends en doelstellingen is te vinden in de [bijlage 1](#) van dit plan.

Visie en strategie

De huidige, wetenschappelijk onderbouwde en integrale aanpak wordt voortgezet, met enkele nieuwe accenten. We zetten daarbij in op erkende interventies die voldoen aan de richtlijnen voor verslavingspreventie en werken vanuit de brede blik van Positieve Gezondheid. Daarnaast streven we naar een regionale, eenduidige werkwijze en nauwe samenwerking met relevante stakeholders. Deze visie en strategie zijn uitgebreid beschreven in het [PHP 2026-2029](#).

Coördinatie en capaciteit

- De regiefunctie voor dit PHP is belegd bij gemeente Hilversum vanuit haar rol als centrumgemeente (voor de pijler regelgeving en handhaving) en de GGD (voor de pijlers educatie & voorlichting, signalering & ondersteuning en fysieke & sociale omgeving).
- Een werkgroep met vertegenwoordigers vanuit gemeenten (beleidsmedewerkers en uitvoerders op het gebied van gezondheid, vergunningverlening, toezicht, handhaving), GGD en preventieve verslavingszorg is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit PHP. Ook de voortgang van de regelgeving, toezicht en handhaving wordt hier besproken.
- De GGD beschikt over structurele capaciteit voor de uitvoering van dit plan. De inzet van lokale ambtenaren vindt plaats binnen de bestaande capaciteit van gemeenten.

Budget

Jaarlijks beschikbare budgetten op regionaal niveau (prijsspeil 2025) voor de uitvoer van dit plan:

- GGD preventie alcohol en drugs: € 48.175 vanuit de begroting [B&O](#);
- Preventieve verslavingszorgaanbieder: € 338.915 vanuit de begroting [B&O](#)¹;
- Toezicht en handhaving: € 164.000 vanuit lokale teambudgetten gemeenten;
- Mysteryshoponderzoek: € 17.500 vanuit lokale teambudgetten gemeenten;
- Preventie roken/vapen: € 30.000, in 2026 vanuit IZA, daarna (o.v.b.) vanuit het AZWA.

De verdeling van de budgetten per actielijn is verder uitgewerkt in [bijlage 2](#).

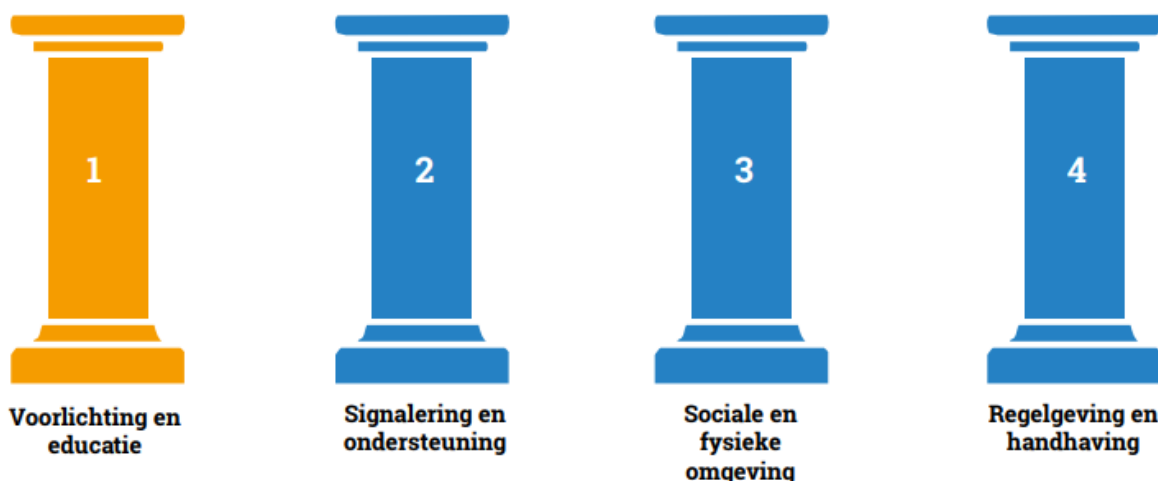
Planning

Per activiteit is een tijdlijn opgenomen die weergeeft in welke periode de activiteit plaatsvindt. Een volledig overzicht van de geplande activiteiten voor de jaren 2026 en 2027 is opgenomen in [bijlage 3](#).

Verantwoording

Een overzicht van de behaalde resultaten en de realisatie van de activiteiten van het voorgaande jaar wordt jaarlijks in het eerste kwartaal via een beknopt rapport met de gemeenteraden gedeeld.

¹ Bestaande uit de volgende bedragen binnen begroting B&O: PHP-preventie verslaving € 212.196 en PHP-KOPP/KOV € 126.719

Pijler Voorlichting en educatie

We vergroten kennis en bewustwording over middelengebruik bij jongeren, jongvolwassenen, 55-75 jarigen, ouders en scholen, zodat weerbaarheid wordt versterkt en vroegtijdig en problematisch gebruik wordt voorkomen, door aan te sluiten bij de praktijk en bestaande structuren.

Actielijn 1: Ouders ondersteunen bij opvoeding rondom middelengebruik

Ambitie

Ouders² zijn zich bewust van de risico's van middelengebruik voor jongeren en hun invloed als opvoeder. Ze weten hoe ze het gesprek aangaan, beschikken over handvatten om grenzen te stellen en zijn bekend met wat wel en niet werkt.

Activiteit	1.1 Ouderbijeenkomsten
Toelichting	Via interactieve bijeenkomsten (online en fysiek) voor ouders bieden we informatie, handvatten voor het voeren van het gesprek over middelengebruik en praktische tips over het omgaan met groepsdruk. De ouderbijeenkomsten gaan over alcohol, roken, vaperen en drugs. De inhoud wordt afgestemd op actualiteiten en op het publiek. De ouderbijeenkomsten worden zowel regionaal als op scholen georganiseerd en zijn voor ouders met kinderen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.
Acties	De bijeenkomsten worden uitgevoerd door de verslavingszorgaanbieder, ook is een jeugdverpleegkundige van de GGD betrokken. Voor de regionale ouderavonden ligt de organisatie en werving bij GGD G&V. • Voortzetten van de ouderbijeenkomsten regionaal en op scholen, we houden rekening³ met 4 bijeenkomsten per jaar • GGD G&V werkt nieuwe vormen (locaties, lengte en inhoud) om bereik te vergroten uit en beoordeelt deze op haalbaarheid en impact in overleg met preventieve verslavingszorg • Experimenteren in pilotvorm met andere vormen voor ouderbijeenkomsten en deze pilots evalueren op basis van vooraf geformuleerde doelen, in samenwerking met ouders, scholen, gemeenten en andere partners
Tijdslijn	• 2026 Q1-Q2: starten met uitwerken van nieuwe vormen

² Waar ouders staat, bedoelen we ook verzorgers

³ De genoemde aantallen zijn indicatief en gebaseerd op inschattingen om te komen tot de begroting en de verdeling van uren en middelen. In de uitvoering wordt flexibel omgegaan met deze aantallen: de inzet is primair gericht op het behalen van de beoogde doelen van het PHP en het aansluiten bij de behoeften van doelgroepen en samenwerkingspartners en niet op het realiseren van vooraf vastgestelde aantallen.

	• 2026 Q3-Q4: experimenteren in pilotvorm met nieuwe ouderbijeenkomst en evaluatie • Voortzetten bestaande activiteiten, reeds ingepland: Q1 2026 online ouderavond over roken/vapen, alcohol en drugs, Q2 2026: ouderavond over vapen
Trekker	GGD G&V en preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	Team Jeugd en Gezin, scholen

Activiteit	1.2 Ouder-kind quiz
Toelichting	Het bereik van praktisch opgeleide ouders met de ouderbijeenkomsten (activiteit 1.1) is beperkt. Daarom ontwikkelden Jellinek en GGD G&V een online quiz over roken/vapen en alcohol voor praktisch opgeleide ouders én hun kind(eren). De quiz is ontwikkeld in samenwerking met de doelgroep en professionals en uitgebreid geëvalueerd en doorontwikkeld in 2024-2025. Belangrijke verschillen ten opzichte van de ouderbijeenkomsten zijn dat deze korter zijn (30 min), op taalniveau B1 worden aangeboden en een spelelement bevatten. In 2026 starten we met het uitvoeren van de nieuwe versie. De ervaringen van ouders en kinderen met deze nieuwe versie worden opgehaald en gebruikt om de quiz verder te optimaliseren. Ook gaan we aan de slag met het optimaliseren van de werving. Bijvoorbeeld door het uitwerken van een klassenbattle waarbij klassen onderling de strijd met elkaar aangaan.
Acties	De quiz wordt georganiseerd door de GGD G&V en uitgevoerd door de verslavingszorgaanbieder. • Jaarlijks organiseren en uitvoeren van één online ouder-kind quiz (regionaal) • GGD G&V evalueert de ouder-kind quiz en voert waar nodig optimalisaties door, in afstemming met preventieve verslavingszorgaanbieder • GGD G&V optimaliseert werving op basis van opgedane ervaring
Tijdlijn	• 2026: evalueren en doorvoeren laatste verbeteringen • 2027: optimaliseren werving • Jaarlijkse uitvoering van één regionale ouder-kind quiz (voorlopig ingepland Q1 2026)
Trekker	GGD G&V en preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	Scholen, jongerenwerk (werving)

Activiteit	1.3 Informatie en materialen
Toelichting	Er wordt actuele informatie, materialen, hulpmiddelen en gesprekstips aan ouders verstrekt over onder andere (de risico's van) middelen, via o.a. nieuwsbrieven en ouderpakketten.
Acties	• Opstellen van nieuwsbrieven met actuele informatie over middelengebruik en deze via meerdere kanalen verspreiden, zoals via het onderwijs • Input aanleveren voor nieuwsbrieven van partners, zoals gemeenten • Ouderpakketten up-to-date houden en aanbieden bij inschrijving voor ouderbijeenkomsten, via hierfixjenix.nl en op verzoek versturen
Tijdlijn	• Doorlopend
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten, scholen, jongerenwerk

Activiteit	1.4 Campagnes gericht op ouders
Toelichting	We zetten jaarlijks in op één grote (landelijke) campagne die specifiek is gericht op ouders, met als doel een zo groot mogelijk bereik en maximale impact binnen deze doelgroep realiseren. In deze campagne staat het perspectief van ouders centraal: we investeren extra in het begrijpen van hun behoeften, wensen en uitdagingen, en in de

	vraag hoe zij het beste bereikt en aangesproken kunnen worden. Op basis hiervan wordt de campagne zo ingericht dat deze goed aansluit bij hun leefwereld en opvoedpraktijk. Daarnaast leggen we actief de verbinding met andere activiteiten voor ouders, zoals ouderbijeenkomsten, zodat de verschillende onderdelen van dit plan elkaar versterken. De thema's van de oudercampagnes rouleren, waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbare middelen binnen dit PHP en met actuele trends. In bijlage 4 is meer informatie opgenomen over de inzet van campagnes binnen het PHP 2026-2029.
Acties	• Ontwikkelen en verspreiden van (landelijke) campagnes over middelengebruik • Van tevoren analyseren en betrekken van de doelgroep, om het effect te maximaliseren • Overige landelijke campagnes die aansluiten bij dit programma versterken door ze via onze kanalen te verspreiden en aan partners door te sturen
Tijdslijn	• 2026: grote campagne vaperen • 2027: grote campagne alcohol • Doorlopend: landelijke campagnes versterken
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Relevante partijen voor het verspreiden/versterken van campagnes

Actielijn 2: Middelenpreventie op scholen volgens integrale aanpak met erkende interventies

Ambitie

Scholen in de regio erkennen het belang van middelenpreventie en zetten zich hier actief voor in. We ondersteunen hen hierbij zoveel mogelijk, idealiter via de integrale Gezonde School aanpak en het erkende lesprogramma 'Helder op School'. Deze aanpak richt zich op samenwerking tussen school, ouders en leerlingen met als doel het gebruik te voorkomen of zo lang mogelijk uit te stellen.

Activiteit	2.1 Gezonde School/Helder op School/Welbevinden
Toelichting	Helder op School is onderdeel van het landelijke programma Gezonde School en richt zich op preventie van roken/vaperen, alcohol, drugs. De aanpak is wetenschappelijk onderbouwd en afgestemd op onderwijsniveau en leeftijd. Vier pijlers vormen samen de basis van Helder op School: beleid & regelgeving, signaleren & begeleiden, ouderparticipatie en lessen voor leerlingen, gegeven door docenten. Hoewel veel scholen elementen van de integrale aanpak inzetten, wordt het gehele Helder op School pakket slechts door enkele scholen afgenomen. Scholen geven aan dat het aantal lessen (4) te veel vinden om in de bestaande lessenreeks op te nemen. Daarom onderzoeken we de mogelijkheid van een instapvorm. Tegelijkertijd zetten we actief in op het stimuleren van effectieve middelenpreventie in het onderwijs.
Acties	• GGD G&V informeert en adviseert scholen actief over effectieve middelenpreventie, welbevinden en het Gezonde School/Helder op School aanbod • Starten met aanbieden en uitvoeren van tweejaarlijks adviesgesprek voor VO scholen van preventieve verslavingszorg en GGD G&V, waarin we het belang van een integrale aanpak van middelenpreventie structureel onder de aandacht brengen. Ook stimuleren we de inzet op (mentaal) welbevinden en bieden we advies op maat • Scholen worden ondersteund door de preventieve verslavingszorg met beleidsadvies, ouderavonden en trainingen voor onderwijspersoneel • GGD G&V verkent hoe we het programma Helder op School toegankelijker kunnen maken: in overleg met het Trimbos Instituut verkennen van een instapversie van Helder op School waarbij 1 of 2 lessen gegeven worden in plaats van 4 per leerjaar

	• GGD G&V verkent samenwerkingen met jongerenwerkers/coaches rondom de lespakketten om de uitvoering op VO-scholen te vergemakkelijken. In plaats van de docent zou dan een getrainde jongerenwerker of coach de Helder op School lessen kunnen geven • Kwartaaloverleg scholen met Jellinek, Jeugd en Gezin en GGD G&V
Tijdslijn	• 2026: verkennen van mogelijkheden en haalbaarheid, en scholen ondersteunen bij de uitvoering van het lespakket Helder op School (instapversie dan wel uitvoering door andere partij zoals jongerenwerk) en plan van aanpak maken voor het realiseren van deze mogelijkheden • 2026: tweejaarlijks adviesgesprek helft VO scholen • 2027: tweejaarlijks adviesgesprek andere helft VO scholen • Doorlopend: informeren scholen en adviseren over effectieve middelenpreventie, ondersteunen scholen
Trekker	GGD G&V en preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	Jeugd en Gezin, scholen

Activiteit	2.2 Open spreekuur
Toelichting	Op scholen vindt een open spreekuur plaats, verzorgd door een preventiedeskundige van de verslavingszorgaanbieder. Dit spreekuur is ingericht voor leerlingen, ouders en docenten met vragen over middelengebruik. De vaste open spreekuurhouder is toegankelijk en staat open voor vragen over middelengebruik. Ook kunnen interventies zoals een preventief adviesgesprek, moti-4, consultatie en advies ingezet worden. Het open spreekuur kan op vaste basis ingezet worden, bijvoorbeeld tweewekelijks op een vast moment of op aanvraag.
Acties	• Voortzetten uitvoer van een vast spreekuur op drie scholen • Op afroep beschikbaar stellen op overige scholen • Waar nodig en mogelijk koppeling leggen naar andere activiteiten/interventies • Voeren van gesprekken met docenten en andere medewerkers ter ondersteuning
Tijdslijn	• Doorlopend.
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	Scholen

Activiteit	2.3 Vape-preventie op basisscholen
Toelichting	Steeds meer jongeren, en op steeds jongere leeftijd, beginnen met vaperen. Om te voorkomen dat zij hiermee starten, is het nodig om preventieve maatregelen eerder in te zetten. Daarom onderzoeken we of het huidige aanbod aan vape-preventie ook geschikt is voor basisscholen, waarbij we rekening houden met de geldende richtlijnen voor verslavingspreventie . In deze aanpak staat het versterken van het welbevinden, de weerbaarheid en de gezonde norm bij kinderen centraal. Leerkrachten en ouders spelen hierin een belangrijke rol. We ondersteunen hen bij het corrigeren van misvattingen, het voeren van gesprekken en het tijdig herkennen van signalen van beginnend experimenteel gedrag.
Acties	• GGD G&V onderzoekt mogelijkheden om voorlichting, training en activiteiten uit te voeren in het Primair Onderwijs gericht op vape-preventie. Preventieve verslavingszorg is betrokken voor inhoudelijk advies • Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek een integraal aanbod ontwikkelen en aanbieden. Vanwege de grote hoeveelheid basisscholen zullen deze activiteiten waarschijnlijk gebundeld aangeboden worden

	Scholen en ouders informeren over en ondersteunen met dit aanbod om hun kennis en handelingsvaardigheden te vergroten, via bestaande netwerken en communicatiekanalen
Tijdslijn	2026: mogelijkheden onderzoeken en afhankelijk van uitkomst aanbod ontwikkelen 2027: aanbieden integraal aanbod en uitvoeren volgens n.t.b. rolverdeling - Doorlopend: op aanvraag is er advies en ondersteuning rondom vapes beschikbaar voor basisscholen
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder en scholen

Actielijn 3: Kennis vergroten en zelfregie/weerbaarheid versterken bij einddoelgroepen (jongeren, jongvolwassenen en 55-75-jarigen)

Ambitie

- Jongeren: voorkomen dat zij beginnen met het gebruik van alcohol, tabak, vapes en andere middelen.
- Jongvolwassenen: beperken en terugdringen van risicovol of problematisch gebruik.
- 55-75-jarigen: vergroten van kennis over de risico's van alcoholgebruik in relatie tot gezondheid, medicijngebruik en veroudering, en het stimuleren van het volgen van het advies van de Gezondheidsraad om geen alcohol te drinken of in ieder geval niet meer dan één glas per dag.

Activiteit	3.1 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij jongeren
Toelichting	Diverse activiteiten om bewustwording en gezond gedrag te stimuleren bij jongeren, afgestemd op levensfase en conform richtlijnen verslavingspreventie.
Acties	- Opzetten van campagnes en aansluiten bij passende landelijke campagnes en initiatieven die gericht zijn op het voorkomen van middelengebruik. Bij de ontwikkeling van campagnes betrekken we jongeren en jeugdprofessionals om ervoor te zorgen dat de uitingen en communicatiekanalen goed aansluiten op de leefwereld van jongeren - Meedoen aan ludieke acties op scholen of in de wijk, passend bij de leefwereld van de jongeren. Bijvoorbeeld peergroup-voorlichting (door leeftijdsgenoten) van de preventieve verslavingszorg
Tijdslijn	2026: campagne vapes (zie ook 1.4) 2027: campagne alcohol (zie ook 1.4) - Doorlopend: ludieke acties op aanvraag door scholen en/of jongerenwerk
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder (inzet bij voorlichting), scholen, jongerenwerk

Activiteit	3.2 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij jongvolwassenen
Toelichting	Het bereiken van jongvolwassenen is een uitdaging, onder andere doordat zij niet meer allemaal op school zitten en omdat veel van hen onderwijs volgen buiten de regio. Daarom benutten we waar mogelijk beschikbare kansen om via scholen, jongerenwerk en evenementen of uitgaanslocaties het gesprek over middelengebruik te voeren en informatie te delen. De nadruk ligt hierbij op het vergroten van bewustzijn rondom (de effecten van) risicovol gebruik en het vergroten van de bekendheid van de beschikbare ondersteuningsmogelijkheden.
Acties	Aansluiten bij passende (landelijke) campagnes en initiatieven die gericht zijn op het beperken en terugdringen van middelengebruik. Waar mogelijk

	jongvolwassenen betrekken bij het opzetten van campagnes om ervoor te zorgen dat de uitingen en kanalen goed aansluiten op hun leefwereld • Benutten van kansen om via scholen, jongerenwerk of evenementen/uitgaan in gesprek te gaan over middelengebruik en informatie te delen. Bijvoorbeeld peergroup-voorlichting (door leeftijdsgenoten) van de preventieve verslavingszorg
Tijdslijn	• 2026: campagne IkPas • Doorlopend: voorlichting en aansluiten bij bestaande activiteiten
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder (inzet bij voorlichting)

Activiteit	3.3 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij 55-75-jarigen
Toelichting	De meeste mensen van 50 jaar en ouder minderen of stoppen met drinken. Toch is er een risicogroep: de mensen die voor hun 50ste al overmatig alcohol drinken, gaan vaak meer drinken door ingrijpende levensgebeurtenissen, zoals het verlies van een partner, vrienden of werk, en door de daaruit voortvloeiende eenzaamheid/leegte of het krijgen van meer vrije tijd. Ook is onder deze doelgroep nog een groot gebrek aan kennis en bewustzijn over alcohol. Daarnaast wordt het effect van alcohol sterker naarmate het lichaam veroudert. Daarom zetten we preventief in op het vergroten van kennis over de risico's van alcoholgebruik in relatie tot gezondheid, medicijngebruik en veroudering. We stimuleren daarnaast het opvolgen van het advies van de Gezondheidsraad om geen alcohol te drinken of in ieder geval niet meer dan één glas per dag. Om bewustwording en zelfregie te versterken organiseren we diverse activiteiten zoals publiekscampagnes en nemen we deel aan lokale bijeenkomsten zoals gezondheidsmarkten en andere voorlichtingsmomenten. Er bestaan verschillende programma's en netwerkaanpakken met raakvlakken op dit thema. Deze gaan we verkennen en waar mogelijk met elkaar verbinden, zodat we de impact kunnen vergroten en elkaar kunnen versterken.
Acties	• Uitrollen van een grote campagne eens per twee jaar, zoals IkPas • Deelname van preventieve verslavingszorgaanbieder aan twee lokale bijeenkomsten per jaar om (peergroup) voorlichting te geven over alcohol in combinatie met medicijngebruik en veroudering. Een voorbeeld is het verzorgen van een stand op een gezondheidsmarkt. De deelname wordt roulerend over de gemeenten georganiseerd
Tijdslijn	• 2026 Q4: campagne IkPas • 2027 Q1-Q2: in kaart brengen relevante netwerkaanpakken en verbinding leggen met trekkers • Doorlopend: deelname aan twee lokale bijeenkomsten (op aanvraag)
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder (inzet bij voorlichting), relevante partijen voor verspreiden/versterken campagne

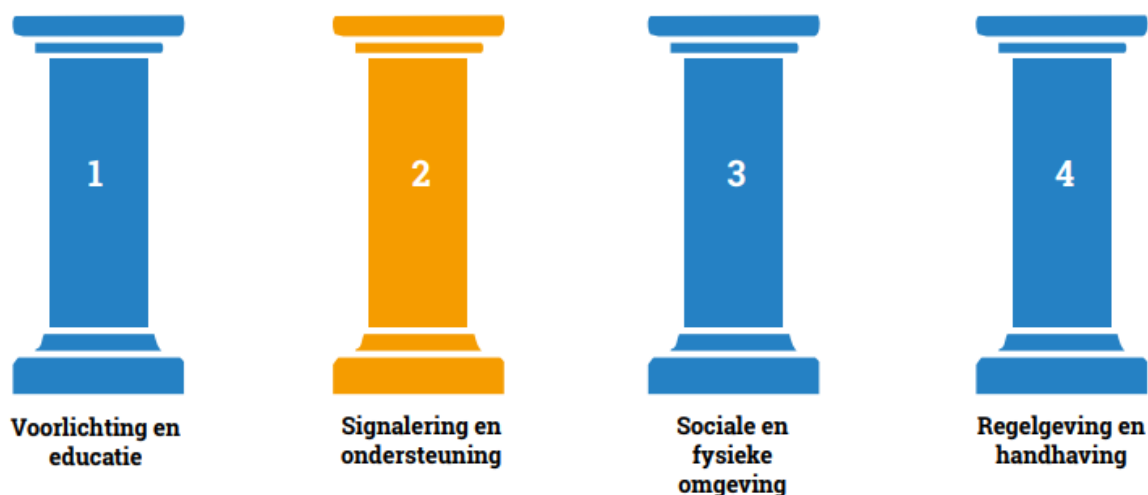
Actielijn 4: Vergroten bereik preventieve activiteiten en aandacht voor kwetsbare groepen

Ambitie

Binnen de doelgroepen van dit PHP willen we een breder bereik realiseren, met meer aandacht voor het bereiken van kwetsbare groepen.

Activiteit	4.1 Vergroten bereik preventieve activiteiten en aandacht voor kwetsbare groepen
Toelichting	Mensen in kwetsbare omstandigheden ⁴ hebben een grotere kans op problemen door middelengebruik door een opeenstapeling van risicofactoren in hun omgeving, vaak in wisselwerking met persoonlijke omstandigheden. Door taalbarrières, beperkte gezondheidsvaardigheden en soms wantrouwen richting instanties is een indirecte aanpak via sleutelpersonen of tussenpersonen vaak noodzakelijk. Daarom zetten we in op een breed en samenhangend pakket aan maatregelen, gericht op bewustwording, signalering, bereik en samenwerking.
Acties	• Afstemmen en samenwerken met lokale en regionale organisaties, zoals gemeenten, welzijnswerk en COA om mensen in kwetsbare omstandigheden beter in beeld te krijgen, behoeften te inventariseren en interventies gericht in te zetten. Hierbij maken we gebruik van de Tool Middelenpreventie Kwetsbare Groepen van het Trimbos-instituut • Samenwerken met buurtcentra, informele netwerken, AZC's en moskeeën om voorlichting te geven, vertrouwen te vergroten en drempels richting ondersteuning te verlagen • Bewustzijn vergroten: risico's van middelengebruik onder de aandacht brengen bij de doelgroep zelf via sleutelpersonen of professionals die met hen werken
Tijdslijn	• 2026 Q1: opstellen lijst kwetsbare groepen (met behulp van tool Trimbos) in regio G&V + eerste inventarisatie van bestaande kennis, signalen en contacten • 2026 Q2: prioriteren met partners en kiezen van 1-2 doelgroepen om mee te starten • 2026 Q3: per geselecteerde doelgroep in kaart brengen via welke routes/netwerken ze te bereiken zijn en welke sleutelpersonen nodig zijn • 2026 Q4: opstellen aanpak per doelgroep en start uitvoer • 2027 Q1-Q2: uitvoeren, evalueren en geleerde lessen formuleren voor volgende kwetsbare groep(en)
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder, gemeenten, welzijnswerk, COA en n.t.b. andere relevante organisaties

⁴ In preventie spreekt men van een kwetsbare groep wanneer er sprake is van ongelijkheid of sociale benadeling op groepsniveau waardoor de individuele keuzevrijheid beperkt wordt. Kwetsbare groepen zijn door een opeenstapeling van risicofactoren enerzijds en een gebrek aan beschermende factoren anderzijds extra kwetsbaar voor (problematisch) middelengebruik. Bron: [Middelenpreventie voor kwetsbare groepen - Trimbos-instituut](#)

Pijler Signalering en ondersteuning

Vroegtijdige signalering en passende ondersteuning zijn cruciaal om problematisch middelengebruik te voorkomen of te beperken. Met deze pijler versterken we kennis, vaardigheden en bieden we laagdrempelige ondersteuning, zowel individueel als in groepsverband.

Actielijn 5: Deskundigheidsbevordering professionals

Ambitie

Professionals in onderwijs, zorg en het sociaal domein die met de doelgroepen van dit PHP werken, zijn toegerust om problematisch middelengebruik tijdig te signaleren, bespreekbaar te maken en waar nodig door te verwijzen naar passende hulp.

Activiteit	5.1 Deskundigheidsbevordering professionals
Toelichting	De training 'signaleren en begeleiden' biedt professionals kennis over en vaardigheden in het signaleren van (problematisch) middelengebruik en het toeleiden naar diagnostiek en hulpverlening indien nodig. Dit verbetert de vroegtijdige opsporing van middelengebruik en voorkomt verdere ontwikkeling of verergering daarvan en stuurt aan op het voeren van het gesprek over dit thema.
Acties	- Aanbieden van naar schatting 15 regionale en/of incompany webinars en/of trainingen aan professionals over actuele thema's rondom middelenpreventie. Inclusief KOPP/KOV trainingen voor professionals - Ondersteunen van professionals bij hun rol in het vroegtijdig signaleren van (problematisch) middelengebruik, onder andere door trainingen, materialen en tools, en bij het voeren van gesprekken met behulp van motiverende gespreksvoering - Inzetten op regionale deskundigheidsbevordering met een breed bereik, door het onderhouden van een actief netwerk en het gericht benaderen van relevante partijen
Tijdlijn	Doorlopend
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	GGD G&V, Regionaal Leerhuis

Activiteit	5.2 Stoppen met roken en vaperen programma's promoten
Toelichting	Stoppen met roken en/of vaperen is één van de meest effectieve maatregelen om gezondheidswinst te behalen. Het is van belang dat inwoners die willen stoppen, snel toegang hebben tot passende en effectieve ondersteuning. Door inwoners te stimuleren en professionals goed te informeren over het beschikbare stoppen met roken en/of vaperen aanbod, wordt stoppen makkelijker en vanzelfsprekender.
Acties	• Het bestaande en nieuwe aanbod van stoppen met roken/vaperen programma's promoten bij professionals zoals huisartsen, leefstijlcoaches en jongerenwerk via netwerken en campagnes • Professionals voorzien van informatie en hulpmiddelen die helpen om het gesprek te voeren over stoppen met roken/vaperen en goed en passend advies te geven over doorverwijzingsmogelijkheden • Stoppen met roken en vaperen programma's faciliteren
Tijdslijn	• Doorlopend, met extra aandacht tijdens campagnes
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Relevante partijen voor het verspreiden/promoten van het aanbod

Activiteit	5.3 Regionale werkgroep Alcoholpreventie en implementatie praktijkhandleiding
Toelichting	Binnen de regionale werkgroep Alcoholpreventie voor professionals staat onder andere de implementatie van de praktijkhandleiding 'In gesprek over alcoholgebruik' centraal. Deze handleiding biedt concrete handvatten, waaronder een screener, om het gesprek over alcoholgebruik op een laagdrempelige en effectieve manier te voeren. De rol van de ambassadeurs is tweeledig: 1. het vaker aangaan van het gesprek over alcoholgebruik met cliënten/inwoners; 2. het agenderen van het thema binnen de eigen organisatie of beroepsgroep. Professionals uit de BEL-gemeenten zijn reeds aangesloten. De ambitie is om de werkgroep de komende jaren stapsgewijs uit te breiden met organisaties uit andere gemeenten in de regio. In 2026 vindt deelname plaats op basis van inzet vanuit eigen uren en intrinsieke motivatie van organisaties en professionals. GGD G&V blijft de werkgroep faciliteren en de preventieve verslavingszorg ondersteunt inhoudelijk. Voor 2027 wordt opnieuw gekeken naar mogelijke (financiële) ondersteuning via wijkplannen van de RHOGO.
Acties	• Vergroten van de ambassadeurspool met professionals uit andere gemeenten binnen de regio • Faciliteren en inhoudelijk ondersteunen van de regionale werkgroep Alcoholpreventie voor ambassadeurs (o.a. organisatie, kennisdeling en implementatieondersteuning)
Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder, RHOGO, gemeenten

Activiteit	5.4 Consultatie- en advies
Toelichting	Het bieden van consultatie- en advies aan professionals uit de domeinen onderwijs, zorg, sociaal en welzijn die vragen hebben over signalering, doorverwijzing of specifieke casuïstiek. We denken met hen mee als het gaat over (vroeg)signalering en voorkomen van problematisch middelgebruik, laagdrempelige toeleiding naar (gepaste) preventieve interventies en zorg.
Acties	• Op aanvraag bieden van naar schatting 20 consultatie- en adviesmomenten, een-op-een of in groepsverband

	○ Het verstrekken van up-to-date kennis, informatie en advies over middelen, risico's van gebruik en verslaving ○ Ondersteuning van professionals om problematisch en risicovol gebruik (vroegtijdig) te herkennen, te begeleiden en zo nodig te verwijzen richting gepaste zorg
Tijdlijn	• Doorlopend
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	-

Activiteit	5.5 Koppeling zoeken met relevante programma's
Toelichting	Er zijn veel programma's en ketenaanpakken die raakvlakken hebben met middelenpreventie. Deze verkennen we en waar mogelijk leggen we verbindingen om elkaar te versterken.
Acties	• In kaart brengen met welke programma's raakvlakken zijn (bijvoorbeeld Valpreventie, Welzijn op Recept, Overgewicht) • Actief de koppeling zoeken met deze relevante programma's in de regio G&V • Inzetten op deskundigheidsbevordering bij uitvoerders van deze programma's
Tijdlijn	• Doorlopend: inspelen op kansen die zich voordoen om aan te sluiten bij relevante programma's en initiatieven (reactief) • 2027 Q1-Q2: in kaart brengen met welke programma's er raakvlakken zijn (bijvoorbeeld Valpreventie, Welzijn op Recept, Overgewicht) en op basis daarvan gericht verbindingen leggen (proactief) • Actief de koppeling zoeken met deze relevante programma's in de regio • Inzetten op deskundigheidsbevordering bij uitvoerders van deze programma's (activiteit 5.1)
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder, gemeenten en projectleiders van de desbetreffende relevante programma's

Actielijn 6: Individuele ondersteuning bij beginnend problematisch middelengebruik

Ambitie

Door laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning bij beginnend problematisch middelengebruik, zwaardere vormen van (verslavings)zorg voorkomen.

Activiteit	6.1 Alcoholpoli
Toelichting	De Alcoholpoli is een interventie die is opgezet voor jongeren die in coma belanden na een alcoholintoxicatie. Om te zorgen dat dit bij een eenmalig incident blijft, ondersteunt de preventieve verslavingszorgaanbieder ouder en kind met een nazorggesprek via de Alcoholpoli. Tijdens dit gesprek worden zowel kind als ouders voorgelicht. Zij krijgen tips en adviezen mee om direct thuis toe te passen. De Alcoholpoli is ook beschikbaar voor jongvolwassenen van 18-24 jaar, hun ouders worden betrokken als de jongvolwassene hier toestemming voor geeft. Onder meer Tergooi, de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) en huisartsen verwijzen patiënten door voor een alcoholpoli gesprek.
Acties	• Aanbieden van naar schatting 25 nazorgtrajecten: gesprekken voor jongeren (t/m 17 jaar) en hun ouders, nadat een jongere met een alcoholintoxicatie, ongeval of letsel door alcohol is opgenomen in het ziekenhuis • Aanbieden van gesprekken aan jongvolwassenen, nadat zij met een alcoholintoxicatie, ongeval of letsel door alcohol zijn opgenomen in het ziekenhuis. De jongvolwassenen beslissen zelf of ze hun ouders hierbij betrekken

Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	-

Activiteit	6.2 Preventieve adviesgesprekken
Toelichting	Jongeren, volwassenen, medewerkers van instellingen en naasten/ouders kunnen bellen met vragen omtrent eigen gebruik of gebruik van iemand in de omgeving. Tijdens een adviesgesprek wordt de hulpvraag verhelderd en eventueel doorverwezen naar de juiste hulp. Dat doen we in nauwe samenwerking met ketenpartners. Het doel hiervan is dat de cliënt (jong of oud), of diens naaste, na afloop een vergroot bewustzijn heeft ten aanzien van de eigen situatie en versterkt is in keuze-en persoonlijke mogelijkheden.
Acties	• Uitvoeren naar schatting 56 preventieve adviesgesprekken: educatie, motivering tot gedragsverandering en mogelijke verwijzing naar gepaste hulpmogelijkheden
Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	-

Activiteit	6.3 Moti-4 en Moti-55
Toelichting	Aansluitend op het preventieve adviesgesprek voeren we eventueel korte (erkende) interventies uit bij mensen met (beginnend) problematisch middelengebruik, bijvoorbeeld met behulp van Moti-4 (voor 14 t/m 24 jarigen) en Moti-55 (voor 55-plussers). Deze interventies beslaan vier sessies en kunnen beginnend problematisch gebruik bij mensen effectief terugdringen. Wanneer dit een gesprek met een jongere is kunnen ook ouders betrokken worden zodat gemaakte afspraken ook in de thuissituatie voortgezet kunnen worden.
Acties	• Uitvoeren van naar schatting 6 moti-4 en 6 moti-55 gesprekken per jaar: ○ Voorzien van informatie over middelen en risico's ○ Verminderen van riskant gebruik ○ Op laagdrempelige wijze ondersteunen bij terugbrengen van middelengebruik ○ Motiveren tot veranderen van gedrag ○ Het adequaat doorverwijzen naar gepaste zorg indien nodig
Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	-

Activiteit	6.4 Online zelfhulp middelengebruik
Toelichting	We bieden ondersteuning aan personen die nog geen ernstig probleem hebben met middelengebruik maar wel op een riskante manier gebruiken. Met de Online Zelfhulp (beschikbaar voor gebruik van tabak, alcohol, cannabis, cocaïne en gokken) zetten we in op zelfmanagement en eigen regie. Deze programma's zijn door het RIVM erkend en bewezen effectief om middelengebruik zelfstandig te kunnen veranderen. Een nog groter effect van deze programma's is mogelijk als er een vorm van begeleiding van een POH/GGZ of een preventiewerker aan gekoppeld is. Hiervoor is de begeleide online zelfhulp ontwikkelend. Daarnaast bieden we een registratie app voor het bijhouden van alcohol, tabak, cannabisgebruik en gebruik van slaap en kalmeringsmiddelen om mensen meer inzicht te geven in hun gebruik en bij te dragen aan het maken van meer bewuste keuzes.
Acties	• Aanbieden (begeleide) Online Zelfhulp

Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	-

Activiteit	6.5 Stoppen met vaper ondersteuning
Toelichting	Het bieden van ondersteuning bij het stoppen met vaper levert veel gezondheidswinst op en voorkomt dat beginnend vaper-gebruik zich ontwikkelt tot een hardnekkige nicotineverslaving (inclusief meer gebruik van sigaretten). De preventieve verslavingszorg gaat, aanvullend op de bestaande interventies, ondersteuning bieden bij het stoppen met vaper. Een belangrijk voordeel is dat jongeren die al in gesprek zijn met de verslavingszorgaanbieder – bijvoorbeeld via het open spreekuur – direct geholpen kunnen worden wanneer de aanbieder (deze nog te ontwikkelen) ondersteuning zelf gaat aanbieden. Door de laagdrempelige en toegankelijke opzet is doorverwijzing niet nodig en kunnen jongeren eerder en effectiever worden bereikt.
Acties	• Faciliteren stoppen met vaper (en roken) programma's • Uitvoeren van stoppen met vaper gesprekken
Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	GGD G&V

Actielijn 7: Groepsondersteuning voor omgeving en naasten

Ambitie

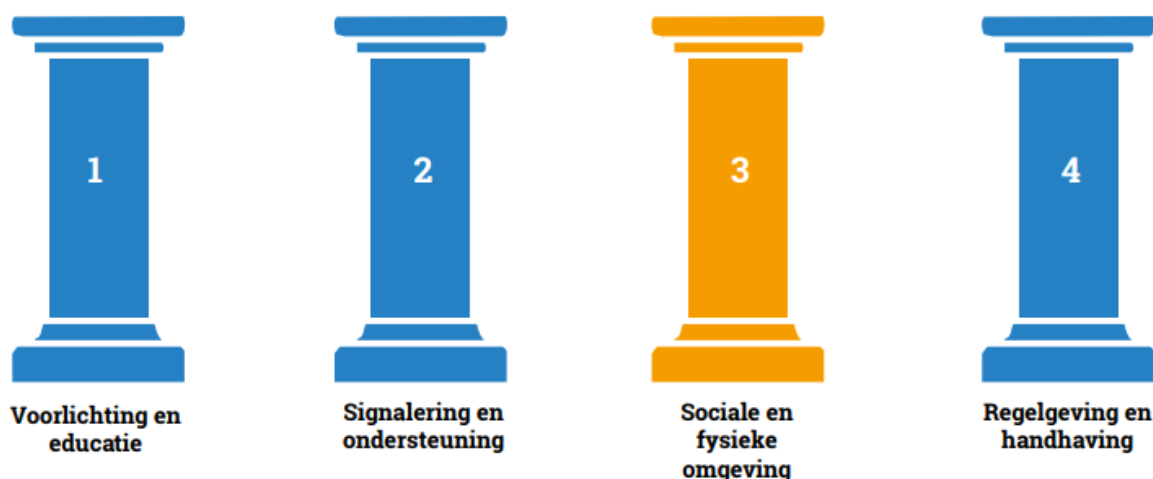
Naasten en anderen in de omgeving van mensen met middelenproblematiek ontvangen tijdige, groepsgewijze ondersteuning. Het doel is om hun veerkracht, kennis en handelingsvaardigheden te vergroten, en daarmee het risico dat zij zelf problematiek ontwikkelen te verkleinen.

Groepsbijeenkomsten bieden bovendien (h)erkenning en de mogelijkheid ervaringen te delen, waardoor het risico op mentale klachten en overbelasting afneemt en gevoelens van eenzaamheid en onbegrip verminderen.

Activiteit	7.1 KOPP/KOV praatgroepen
Toelichting	KOPP/KOV interventies zijn ontwikkeld voor kinderen die opgroeien in een gezin, waarin bij één of beide ouders/verzorgers psychische problemen en/of verslavingsproblemen heeft. Effectieve interventies voor KOPP/KOV-kinderen hebben als doel hen te beschermen tegen de gevolgen van opgroeien met een ouder met psychische problemen of een verslaving. Ze versterken de veerkracht van het kind, geven uitleg over de problematiek van de ouder (en dat het niet de schuld van het kind is) en bieden steun buiten het gezin. Zo verkleinen ze de kans dat deze kinderen later zelf psychische of verslavingsproblemen ontwikkelen. Ouders en betrokken professionals krijgen handvatten om de kinderen hierin te ondersteunen. Bij de KOPP/KOV-groep: • kunnen kinderen met elkaar delen wat ze thuis meemaken; • leren kinderen het herkennen, omgaan en uiten van emoties en gevoelens; • krijgen kinderen informatie over psychische ziektebeelden en verslaving; • leren kinderen over schaamte en schuldgevoel, loyaliteit en loslaten; • is er ruimte om plezier te maken en leuke dingen te doen. Er zijn groepen voor kinderen vanaf 4 jaar.
Acties	• Werving door aanbod bekend te maken bij professionals in onderwijs, zorg, welzijn enzovoort. Bijvoorbeeld via nieuwsbrieven, trainingen, social media

	• Uitvoeren interventies bij 5 groepen per jaar, met 10-14 bijeenkomsten per groep voor in totaal circa 50 kinderen en hun ouders.
Tijdslijn	• Doorlopend: jaarlijkse uitvoering in voorjaar en najaar
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	GGD G&V en sociaal- en welzijnswerk (werving)

Activiteit	7.2 Oudercursus 'Help mijn kind kan niet zonder'
Toelichting	Er wordt een cursus aangeboden voor ouders van jongeren (12-23 jaar) die problematisch middelen gebruiken. Er zijn 5 bijeenkomsten met een vaste groep ouders, waarin praktische handvatten en ondersteuning worden geboden om kinderen te begeleiden en gesprekken over middelengebruik te voeren. Ouders worden ondersteund bij het verbeteren van de communicatie binnen het gezin, het leren stellen van grenzen en het terugkrijgen van de regie over het gezinsleven. Daarnaast krijgen zij de gelegenheid om ervaringen uit te wisselen met andere ouders, waardoor ze elkaar kunnen versterken.
Acties	• Werven via scholen, nieuwsbrieven, professionals in onderwijs, zorg, welzijn • Uitvoeren van de cursus uitvoeren
Tijdslijn	• Doorlopend: jaarlijks uitvoering één cursus voor 6 ouderparen
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	GGD G&V en sociaal- en welzijnswerk (werving)

Pijler Sociale en fysieke omgeving

De omgeving waarin jongeren hun vrije tijd doorbrengen heeft grote invloed op hun gedrag en (onbewuste) keuzes. Een gezonde en positieve leefomgeving draagt bij aan het bevorderen van gezonde keuzes en het voorkomen van middelengebruik. We zetten ons in om buurten, sportverenigingen en evenementen stap voor stap gezonder en meer beschermend te maken voor met name jongeren.

Actielijn 8: Bevorderen van een gezonde omgeving waar met name jongeren hun vrije tijd doorbrengen, zoals jongerencentra, sportclubs en evenementen

Ambitie

Jongeren groeien op in een leefomgeving die hen stimuleert om gezonde keuzes te maken en beschermt tegen middelengebruik. Buurten, sportverenigingen, evenementen en andere belangrijke vindplaatsen worden stap voor stap gezonder en dragen zo bij aan een positieve ontwikkeling van jongeren.

Activiteit	8.1 Meer rook- en vapevrije zones
Toelichting	Jongeren leren gedrag aan door andere andere te zien en na te doen. Door meer rook- en vapevrije zones te creëren, is het minder zichtbaar en worden ze minder blootgesteld aan roken en vaperen. Dit vermindert de verleiding en stimuleert om gezondere keuzes te maken.
Acties	Uitbreiden bestaande zones: • Starten van een pilot met een samenwerking tussen gemeenten, GGD G&V, handhaving en betrokken organisatie(s) (bijv. sportclubs of scholen) • Omgevingen/organisaties stimuleren om de zones uit te breiden • Omgevingen/organisaties adviseren en ondersteunen bij deze uitbreiding. Bijvoorbeeld door het adviseren voor beleid, meedenken voor het plaatsen van borden, opening met een ludieke actie • In samenwerking met partners knelpunten rondom naleving (zoals rokers voor de poort) signaleren en gezamenlijk aanpakken Creëren nieuwe zones: • Stimuleren van nieuwe zones zoals evenementen, terrassen en het OV samen met relevante samenwerkingspartners • Omgevingen/organisaties adviseren en ondersteunen bij deze invoering
Tijdslijn	• 2026: start pilot • Doorlopend: stimuleren, adviseren, ondersteunen

Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten, Koninklijke Horeca Nederland (KHN) en relevante partners/omgevingen

Activiteit	8.2 Gezonde sportomgeving
Toelichting	Sportverenigingen hebben een belangrijke rol als het gaat om het stimuleren van een gezonde leefstijl: zowel op het gebied van een gezonde(re) kantine, stimuleren van bewegen, voorkomen van roken en vaperen en preventie van (overmatig) alcoholgebruik. Met inzet van diverse activiteiten informeren en stimuleren we sportverenigingen om stappen te zetten op weg naar een gezonde sportomgeving.
Acties	• In samenwerking met gemeenten en partners inventariseren bij sportclubs hoe zij ervoor staan betreffende de gezonde sportomgeving en wat hun uitdagingen en behoeften zijn hierin • Trainingen en materialen aanbieden die sportclubs kunnen helpen met het creëren van een gezonde sportomgeving • Ontwikkelen van een menukaart met een overzicht van ondersteuning voor clubs • Nieuwsbrief gezonde sportomgeving 2 à 3 keer per jaar verspreiden onder sportprofessionals • Leveren van input voor lokale sportniewsbrieven • Sportclubs worden gewezen op het online systeem van TeamFit, waarin clubs geholpen worden om stapsgewijs gezonder te worden
Tijdslijn	• 2026: inventarisatie stand van zaken gezonde sportomgeving en ontwikkelen menukaart. • Rest van acties: doorlopend
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten, TeamFit, buurtsportcoaches

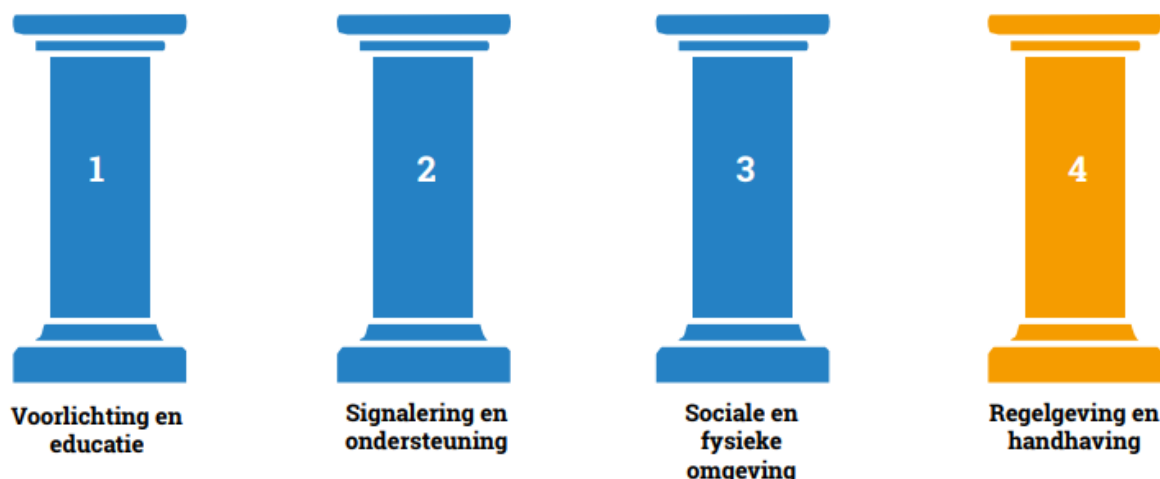
Activiteit	8.3 Kennisuitwisseling met jongerenwerk en jeugdprofessionals
Toelichting	Het is wenselijk dat er meer structurele uitwisseling plaatsvindt met uitvoerende partijen, zodat sneller kan worden ingespeeld op signalen en nieuwe ontwikkelingen. In plaats van te reageren op incidenten, willen we vroegtijdig inspelen op risico's om problematiek zoveel mogelijk te voorkomen. Een nauwere samenwerking vergroot de efficiëntie doordat taken en inzichten in gezamenlijkheid worden opgepakt. Deze samenwerking draagt ook bij aan deskundigheidsbevordering bij professionals en sleutelpersonen, en aan een grotere bekendheid van het beschikbare aanbod preventieve verslavingszorg. Hierdoor ontstaat een sterker en beter geïnformeerd netwerk dat vroeg kan signaleren en effectief kan handelen.
Acties	• Lijst maken van partijen om hierbij te betrekken • Ophalen wat de wensen en behoeften zijn voor uitwisseling van zowel jeugdprofessionals als gemeenten. Denk aan frequentie, duur, vorm, betrokkenen, onderwerpen. En in kaart brengen bij welke bestaande netwerken we kunnen aansluiten • Opzetten overlegvorm en in gezamenlijkheid formuleren doelen • Evaluatie en vervolg
Tijdslijn	• 2026 Q1-Q2
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Verslavingszorgaanbieder en relevante samenwerkingspartijen

Activiteit	8.4 Beperken van alcoholpromotie in de openbare ruimte
Toelichting	We gaan onderzoeken welke routes gemeenten kunnen inzetten om alcoholpromotie in de openbare ruimte te beperken (bv. via buitenreclamebeleid, aanpassing concessievoorwaarden, omgevingsplanregels of lokale verordeningen/APV). Op basis van het onderzoek wordt een onderbouwd advies geformuleerd met concrete opties en stappenvoorstel voor besluitvorming door deelnemende gemeenten. Hierbij wordt rekening gehouden met lopende contracten met reclame-exploitanten en eventuele handhavingsmogelijkheden.
Acties	• Desk-onderzoek voorbeelden & mogelijkheden • Inventarisatie huidige situatie per gemeente • Scenario's + kosten/risicoanalyse • Adviesrapport
Tijdslijn	• 2026 Q2: deskonderzoek + opstellen vragenlijst • 2026 Q3-Q4: inventarisatie gemeenten m.b.v. vragenlijst • 2027 Q1-Q2: scenario-ontwikkeling, kosten/risicoanalyse en stakeholderconsultatie • 2027 Q4: adviesrapport voor gemeenten • Doorlopend: contact met Trimbos/STAP en andere gemeenten voor voorbeelden en draagvlak
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten

Activiteit	8.5 Positieve/gezonde vrijetijdsbesteding en ontmoetingsplekken
Toelichting	Een positieve en gezonde omgeving draagt bij aan gezond gedrag. Door te investeren in vrijetijdsbesteding en ontmoetingsplekken creëren we een veilige omgeving waarin jongeren zich gezond kunnen ontwikkelen.
Acties	• Bieden van trainingen, materialen en advies aan jongerencentra en evenementen om hen te ondersteunen bij het realiseren van een (meer) gezonde omgeving • Inventariseren van de werkzame elementen binnen bestaande programma's (zoals OKO en CFCL) en behoeften ophalen bij jongeren en jeugdprofessionals. Op basis hiervan formuleren we een regio-breed advies voor de gemeenten, waarin we meenemen wat er al gebeurt – zowel regionaal als lokaal – en welke onderdelen nog ontbreken
Tijdslijn	• 2026 Q3-Q4: inventarisatie en adviesvorming • Doorlopend: aanbieden van trainingen en materialen
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten

Activiteit	8.6 Hotspotonderzoek
Toelichting	We creëren een veilige en prettige buitenruimte die sociaal ontmoeten zonder overlast stimuleert. Hierbij is het belangrijk om zicht te krijgen op de hotspots in de regio waar overlast wordt ervaren door het gebruik van alcohol/middelen.
Acties	• Tweejaarlijks brengen gemeenten op basis van data-analyse in beeld op welke locaties en op welke momenten overlast wordt ondervonden door alcohol- en/of middelengebruik. Stakeholders worden betrokken in dataverzameling, en kwalitatieve analyse van de data • Voor deze locaties wordt gekeken of inzet vanuit de activiteiten van dit plan zinvol is. Gemeenten kunnen daarbij ook kiezen voor aanvullende inzet, bijvoorbeeld in de vorm van repressie. De activiteiten in relatie tot (ambulante) preventie en repressie zetten we zo doelgericht mogelijk in

	GDD G&V geeft gemeenten advies vanuit domein Gezonde Leefomgeving over het ontwerpen van sociaal veilige openbare ruimtes, in lijn met de lokale Omgevingsvisie
Tijdslijn	2027: in kaart brengen hotspots door gemeenten en bepalen vervolgacties.
Trekker	Gemeenten
I.s.m.	GGD G&V, preventieve verslavingszorgaanbieder

Pijler Regelgeving en handhaving

Regelgeving en handhaving vormen een onmisbaar onderdeel van een integrale aanpak van middelengebruik.

Actielijn 9: Geen verkoop van middelen aan minderjarigen

Ambitie

We zetten in op een combinatie van regelgeving, ondersteuning en gerichte handhaving om de naleving te vergroten en zo de beschikbaarheid van middelen voor minderjarigen te beperken. Voor alcohol richt dit zich op toezicht en handhaving van de Alcoholwet, met nadruk op naleving van de leeftijdsgrens. Hierbij wordt onderkend dat minderjarigen soms ook gebruik maken van valse identiteitsbewijzen. Voor drugs en roken/vapen ligt de formele handhavingsbevoegdheid elders, maar binnen dit plan ondernemen we wél acties binnen onze eigen beïnvloedingsfeer

Activiteit	9.1 Voortzetten Toezicht Alcoholwet
Toelichting	Het toezicht op de Alcoholwet in G&V is belegd bij centrumgemeente Hilversum. De afhandeling van de boeterapporten en de eventuele juridische handhaving wordt door de desbetreffende gemeenten uitgevoerd. Ook de eventuele bezwaar- en beroepsprocedures zijn de verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten.
Acties	Voortzetten toezicht op de Alcoholwet d.m.v. inzet van testkopers waarbij de herijkte sanctiestrategie en stappenplan worden gevolgd
Tijdlijn	Doorlopend
Trekker	Centrumgemeente Hilversum
I.s.m.	Gemeenten

Activiteit	9.2 Mysteryshoponderzoek
Toelichting	Al jaren wordt in de regio G&V tweejaarlijks een mysteryshoponderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek biedt inzicht in de trends en ontwikkelingen m.b.t. naleving van de leeftijdsgrens door alcoholverstrekkers in de regio. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende verkoopkanalen: cafetaria's, horecagelegenheden, ketenslijterijen, borrelshops, zelfstandige slijterijen, sportkantines, ketensupermarkten, zelfstandige supermarkten. Dezelfde indeling van verkoopkanalen wordt aangehouden als in het landelijk nalevingsonderzoek van VWS zodat een benchmark met de landelijke cijfers gemaakt kan worden.
Acties	Tweejaarlijks laten uitvoeren van Mysteryshoponderzoek naleving leeftijdsgrens door een externe partij

Tijdslijn	• 2027: uitvoer mysteryshoponderzoek
Trekker	Gemeente Hilversum (opdrachtgever)
I.s.m.	GGD G&V (mede opdrachtgever), externe partij voor uitvoer mysteryshoponderzoek.

Activiteit	9.3 Verstrekken van hulpmiddelen voor naleving leeftijdsgrens
Toelichting	We zullen materialen die alcoholverstrekkers ondersteunen bij de naleving van de leeftijdsgrens (zoals een leeftijdschecker) (door)ontwikkelen en verstrekken. De materialen worden altijd ontwikkeld samen met de doelgroep om ervoor te zorgen dat het aansluit op hun wensen en behoeften. Omdat een 'papieren' leeftijdschecker geen garantie is voor het voorkomen van rekenfouten bij ID-controles, promoten we ook het gebruik van elektronische hulpmiddelen (zoals scanners, apps).
Acties	Het (door)ontwikkelen en verstrekken van de benodigde materialen om deze leeftijdsgrenzen beter te controleren en geen rekenfouten te maken
Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten

Activiteit	9.4 Voortzetten Kwaliteitsmethodiek sportclubs
Toelichting	In dit traject worden sportclubs geholpen om verantwoord alcohol te schenken door te voldoen aan NIX18. De clubs die meedoen aan het project worden gedurende een jaar extra vaak gecontroleerd op het naleven van de leeftijdsgrens bij alcoholverkoop door een onderzoeksbureau. Deze clubs ontvangen uitgebreide terugkoppeling en extra begeleiding. Het kwaliteitsmethodiektraject bestaat uit drie rondes van controles. Na elke ronde vindt een gezamenlijke bijeenkomst plaats voor sportclubs en gemeenten, gericht op leren, uitwisselen en reflecteren. Omdat sportclubs kosteloos mee mogen doen, moeten ze als tegenprestatie stappen zetten in het creëren van een gezonde en sociaal veilige sportomgeving. De kwaliteitsmethodiek wordt jaarlijks geëvalueerd en op basis van ervaringen en opbrengsten verder geoptimaliseerd. In 2026 ligt de focus specifiek op het vergroten van de meerwaarde van de rondesbesprekingen, door het delen van meer goede praktijkvoorbeelden, het stimuleren van onderlinge interactie en het versterken van het lerend karakter van de bijeenkomsten. De kwaliteitsmethodiek wordt in opdracht van GGD G&V uitgevoerd door een externe partner.
Acties	- Regionaal vervolg van de kwaliteitsmethodiek sportclubs - Verbeteringen doorvoeren op basis van eerdere edities, met name bij de rondesbesprekingen, door meer goede voorbeelden te delen en de interactie te vergroten - Ondersteuning van TeamFit voor deelnemende sportclubs en controle tegenprestatie
Tijdslijn	2026: start in januari en afsluiting eind december 2027: start in januari en afsluiting eind december
Trekker	GGD G&V (opdrachtgever)
I.s.m.	Extern onderzoeksbureau voor uitvoer kwaliteitsmethodiek, gemeenten (ambtenaren sport), TeamFit

Activiteit	9.5 Pseudokoop actie
Toelichting	Een gemeentelijke toezichthouder zet heimelijk in, in combinatie met de politie, door een aankoop te doen bij een kennelijk onbevoegde verkoper van alcohol. Het doel is om vast te stellen of er sprake is van ongeoorloofde verkoop van alcoholhoudende drank in de openbare ruimte en middels bestuursrechtelijke maatregelen voorkomen dat dit zich herhaalt.

Acties	• Uitvoeren van pseudokoop acties gericht op illegale bestellingen van alcohol, afhankelijk van de lokale prioriteiten
Tijdslijn	• Op aanvraag, afhankelijk van lokale prioriteiten
Trekker	Gemeente Hilversum
I.s.m.	Gemeenten

Activiteit	9.6 Meldingen bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)
Toelichting	De verkoop van vapes, al dan niet met smaakjes, aan minderjarigen is verboden. Toch lukt het minderjarigen vaak eenvoudig om aan vapes te komen. Onze regionale (en lokale) beïnvloedingsmogelijkheden zijn zeer beperkt, omdat het toezicht en de handhaving op de verkoop van (illegale) rookwaren, waaronder vapes, bij NVWA liggen ⁵ . Om de beschikbaarheid van vapes bij minderjarigen toch zoveel mogelijk te beperken, stimuleren we het actief melden en delen van informatie over mogelijke illegale verkooplocaties. Deze informatie wordt vervolgens gemeld bij de NVWA, zodat zij gericht kunnen handhaven.
Acties	• Stimuleren van melden bij de gemeenten/NVWA • Inventariseren naar de mogelijkheden om boa's en toezichthouders actief in te zetten op het verzamelen en adresseren van (mogelijke) illegale verkooppunten • Periodiek de verzamelde informatie actief doormelden aan de NVWA • Onderzoeken mogelijke pilot mysteryshopactie illegale verkoop vapes
Tijdslijn	• 2026 Q2-Q3
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten

Activiteit	9.7 Dealen bij scholen
Toelichting	In de Gezondheidsmonitor Jeugd wordt uitgevraagd aan 2 ^e en 4 ^e klassers of zij opmerken dat er wordt gedeald in of om school. Uit de recentste meting blijkt dat 22% van jongeren dit opmerken. Dit is een toename ten opzichte van voorgaande jaren, met in 2021 een daling mede doordat scholen tijdens de coronaperiode deels gesloten waren (19% in 2019 en 16% in 2021).
Acties	• Voeren van individuele schoolgesprekken die naar aanleiding van de Gezondheidsmonitor Jeugd plaatsvinden en dealen bij school hierin onder de aandacht brengen • De cijfers voor dealen bij school op gemeentelijk niveau terugkoppelen aan gemeenten <i>De strafrechtelijke aanpak van overtredingen van de Opiumwet ligt bij de Politie en kan in de integrale veiligheidsplannen worden geprioriteerd, dit staat los van het PHP.</i>
Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten

⁵ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/tabak-en-rookwaren-verkopen/leeftijdsgrens>

Actielijn 10: Organisaties stimuleren om beleid met betrekking tot middelengebruik te hanteren en naleving versterken

Ambitie

Maatschappelijke organisaties zoals sportclubs, jongerencentra, buurthuizen en zorginstellingen nemen een duidelijke en preventieve houding aan ten aanzien van middelengebruik, met name op het gebied van verantwoord alcoholgebruik en een rook- en vapevrije omgeving. Door intern beleid te voeren en voorbeeldgedrag te stimuleren, bevorderen zij gezond gedrag. Het streven is dat zoveel mogelijk organisaties actief beleid voeren en dat naleving wordt versterkt door samenwerking, handhaving en bewustwording.

Activiteit	10.1 Beleidsadvies
Toelichting	Beleidsadvisering is essentieel voor het bereiken van een gezonde leefomgeving. Daarnaast is het belangrijk om afspraken rondom deskundigheidsbevordering, samenwerking en verwijzing te implementeren binnen het beleid. Hierbij ligt de focus op beleid met betrekking tot verantwoord alcoholgebruik en rook- en vapevrij. Om mensen te ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes adviseren we bij beleidsontwikkeling op lokaal niveau en binnen instellingen. Hierbij kan gedacht worden aan het middelenbeleid van onderwijs- en zorginstellingen, horecagelegenheden en sportkantines. Ook bieden we voorlichtingsmateriaal en voorbeeldbeleid aan.
Acties	• Actief aanbieden en uitvoeren van beleidsadvies • Faciliteren van voorlichtingsmateriaal en voorbeeldbeleid
Tijdslijn	• Doorlopend • Per jaar advies aan twee organisaties
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder (advies) en TeamFit (in het kader van de kwaliteitsmethodiek sportclubs, zie 9.4)
I.s.m.	GGD G&V

Activiteit	10.2 Trainingen faciliteren
Toelichting	Met trainingen helpen we organisaties en professionals om beleid rondom alcohol, roken en vaperen beter uit te voeren. Deelnemers leren hoe zij in de praktijk het beste kunnen omgaan met regels en afspraken, en hoe zij hierover duidelijk en prettig kunnen communiceren. Zo worden zij zekerder in lastige situaties en dragen zij bij aan een veilige en gezonde omgeving.
Acties	• Faciliteren van trainingen voor organisaties en professionals, bijvoorbeeld gericht op praktische gesprekstechnieken
Tijdslijn	• Doorlopend
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder of andere uitvoerders voor trainingen

Monitoring en evaluatie

Met behulp van diverse onderzoeken/monitors⁶ wordt het PHP (tussentijds) gemonitord, geëvalueerd en bijgesteld.

Activiteit	11.1 Gezondheidsmonitor Jeugd
Toelichting	Elke vier jaar voert de GGD G&V de Gezondheidsmonitor Jeugd uit. Met dit onderzoek verkrijgt de GGD G&V inzicht in de gezondheid, leefstijl en het welbevinden van jongeren in regio G&V. Doordat het onderzoek elke vier jaar wordt uitgevoerd, wordt hiermee inzicht verkregen in trends en ontwikkelingen. Zo ook voor het gebruik van middelen. De vorige monitor jeugd was in 2023.
Acties	• Vierjaarlijks uitvoeren van de Gezondheidsmonitor Jeugd
Tijdslijn	• 2026 (resultaten in 2027)
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Gemeenten, scholen

Activiteit	11.2 Monitoring drugsmarkt
Toelichting	Middels het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS) en drugstest service monitoren we de drugsmarkt in de regio G&V. Dit stelt ons in staat om adequaat reageren als er acuut gevaarlijke drugs op de markt verschijnen. Bij de testlocatie in Hilversum kunnen consumenten eenmaal per week anoniem hun drugs gratis laten testen. Zij kunnen kiezen voor een sneltest of een laboratoriumtest. Jaarlijks wordt er op basis van de uitgevoerde testen een rapportage gemaakt. Hiermee wordt inzicht gegeven in het soort drugs dat wordt gebruikt en de samenstelling hiervan.
Acties	• Uitvoeren drugstestservice • Jaarlijks rapporteren van uitgevoerde testen en resultaten • Bij acuut gevaar wordt er direct een waarschuwingcampagne gestart
Tijdslijn	• Doorlopend • Drugstestservice is wekelijks open op donderdagavond
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder
I.s.m.	-

Activiteit	11.3 Onderzoek middelengebruik risicogroepen
Toelichting	Met het Antenne-onderzoek brengt de Hogeschool van Amsterdam (in opdracht van de preventieve verslavingszorgaanbieder) trends in middelengebruik onder risicogroepen in kaart. Het onderzoek bestaat uit een kwalitatief deel (interviews met professionals) en een kwantitatief deel (vragenlijsten). Doelgroepen zijn bijvoorbeeld uitgaanders, bezoekers van voetbalclubs en mbo-studenten. De resultaten helpen gemeenten en partners om gerichte interventies in te zetten, op de juiste plek en voor de juiste doelgroep. De interpretatiecommissie van de resultaten van het onderzoek bestaat op dit moment uit GGD G&V en preventieve verslavingszorg.
Acties	• Uitbreiden van de interpretatiecommissie met relevante partijen, waaronder gemeenten, en deze eerder en intensiever betrekken bij de onderzoeksopzet, de duiding van de resultaten en de verspreiding van de rapportage. Dit zorgt ervoor dat de uitkomsten beter aansluiten bij de praktijk en de behoeften van gemeenten

⁶ Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen staat voor 2028 op de planning en is daarom niet opgenomen in dit uitvoeringsplan.

	• Doorontwikkelen van de rapportagevorm, zodat deze compacter, overzichtelijker en praktischer wordt voor gebruikers • Uitvoeren van het jaarlijkse onderzoek en rapporteren van resultaten
Tijdslijn	• Jaarlijks een andere risicogroep
Trekker	Preventieve verslavingszorgaanbieder, Hogeschool van Amsterdam
I.s.m.	GGD G&V, gemeenten

Activiteit	11.4 Registratie en nazorg alcoholgerelateerde incidenten
Toelichting	Verschillende partijen in G&V hebben in meer of mindere mate te maken met alcoholgerelateerde incidenten: GGD G&V, politie, Halt, verslavingszorg, Veilig Thuis, SEH, RAV. Om nazorg en registratie beter op elkaar af te stemmen is in 2017 de werkgroep registratie en nazorg opgericht. De werkgroep zorgt ook voor een betrouwbare meting van het aantal alcoholgeregistreerde incidenten in de regio G&V. Deze werkgroep heeft de afgelopen jaren onder meer gezorgd voor deskundigheidsbevordering binnen de eigen organisatie, het updaten van de flyers voor het nazorgaanbod en het vergroten van de bekendheid van het nazorgaanbod. De werkgroep is nu in een nieuwe fase beland waarbij er opnieuw gekeken moet worden naar gezamenlijke doelen.
Acties	• Organiseren van een bijeenkomst om samen nieuwe doelen te bepalen en de opzet en frequentie van overleggen • Afhankelijk van uitkomst vervolg werkgroep plannen en uitvoeren
Tijdslijn	• 2026 Q1: bijeenkomst over vervolg
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder, SEH Tergooi, RAV, Veilig Thuis, Halt, Politie, RHOGO.

Activiteit	11.5 Monitoring en evaluatie activiteiten, bereik en samenwerking
Toelichting	We gaan systematisch bijhouden wat er gebeurt, hoe dit gebeurt en met welk effect. Hierbij nemen we zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie mee en richten we ons op samenwerking, proces, kwaliteit en resultaten van activiteiten.
Acties	• Bijhouden uitgevoerde preventieve activiteiten, bereik en evaluatie bij doelgroep • Jaarlijks overzicht maken van het aantal uitgevoerde controles en opgelegde sancties • Half jaarlijks evaluatiegesprek Jellinek, Regio (B&O, inkoop), GGD G&V • Jaarlijkse verantwoording in Q1 over voorgaande jaar
Tijdslijn	• Doorlopend • Jaarlijkse verantwoording in Q1 over voorgaande jaar
Trekker	GGD G&V
I.s.m.	Preventieve verslavingszorgaanbieder, ambtelijke werkgroep PHP, toezicht en handhaving Alcoholwet Hilversum, Jeugd en Gezin, Regio G&V (inkoop, B&O)

Bijlage 1 – Doelstellingen

Indicatoren, trends en doelstellingen voor dit PHP in %

De oranje kolommen geven de volgende meetmomenten weer. In de tussenliggende jaren worden geen metingen gedaan. De doelen uit het Nationaal Preventie Akkoord (grijze kolommen) zijn weergegeven per indicator wanneer relevant voor die specifieke doelgroep. * = coronajaar.

Prio	Indicator (bron: Gezondheidsmonitor Jeugd)	'13	'15	'19	'21*	'23	Doel '26	Doel '30	Doel NPA (2040)
Jongeren									
***	Recent alcoholgebruik onder jongeren (laatste 4 weken)	36	39	29	32	28	26	24	15
***	Recent binge drinken onder jongeren (laatste 4 weken)	26	27	20	22	19	17	15	10
***	Wekelijks roken onder jongeren (ten minste 1 keer per week)	11	11	6	7	9	7	5	0
***	Wekelijks vaperen onder jongeren (ten minste 1 keer per week)	-	-	-	-	11	10	8	-
**	Recent cannabisgebruik onder jongeren (laatste 4 weken)	8	9	9	6	7	6	5	-
Prio	Indicator (bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen)	'12	'16	'20	'22*	'24	Doel '28		
(Jong)volwassenen en ouderen									
*	Zwaar drinken onder jongvolwassenen (18 t/m 24 jarigen)	14	11	18	21	23	18		
*	Recent cannabisgebruik onder jongvolwassenen (18 t/m 24 jarigen)	-	-	18	-	14	10		
*	Voldoen aan de richtlijn (55 t/m 74 jarigen)	34	35	41	38	41	37		
Prio	Indicator (bron: Ouderonderzoek)	'18	'21*	'24	Doel '28				
Ouders									
**	Ouders die achter de boodschap NIX18 staan	66	63	64	70				
**	Ouders die afspraken maken over NIX18	61	62	62	65				
**	Ouders die afspraken maken over cannabisgebruik	-	37	36	40				
**	Ouders die afspraken maken over roken/vaperen	-	-	60	80				
**	Percentage ouders dat (heel) vaak drinkt in het bijzijn van hun kind	-	29	27	24				
Prio	Indicator (bron: Mysteryshoponderzoek)	'21*	'23	Doel '25	Doel '27	Doel '29	Doel NPA (2040)		
Verstrekkers									
***	Naleving leeftijdsgrens 18 jaar bij verkoop van alcohol	50	67	80	85	90	100		
Prio	Indicator (bron: registratie GGD G&V en preventieve verslavingzorg)	'25	Doel '29						
Scholen									
***	Scholen die integraal inzetten op middelenpreventie	20	50						

Bijlage 2 – Financiën

Het onderstaande overzicht biedt inzicht in de indicatieve verdeling van uren en financiële middelen over de verschillende actielijnen. In de praktijk wordt, binnen de gestelde kaders, flexibel ingezet om de beoogde doelen te behalen en zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeften van de doelgroepen en samenwerkingspartners binnen dit plan. Jaarlijks wordt in het eerste kwartaal verantwoording afgelegd over de inzet in het voorgaande jaar.

Jaarlijkse bedragen in € op totaalniveau voor regio G&V, prijspeil 2025. Budgetten worden geïndexeerd, met uitzondering van het budget GGD alcohol & drugs, aangezien hierover geen indexatieafspraken zijn gemaakt. Het budget voor preventieve verslavingszorg is taakgericht bekostigd en vormt een vooraf vastgesteld maximaal budget waarbinnen de uitvoering plaatsvindt.

	2026				2027			
	GGD alcohol drugs	GGD roken/vapen	Hilversum	Preventieve verslavingszorg	GGD alcohol drugs	GGD roken/vapen	Hilversum	Preventieve verslavingszorg
Pijler Voorlichting en educatie								
Actielijn 1: Ouders ondersteunen bij opvoeding rondom middelengebruik	12.000	10.000	-	12.320	11.000	1.000	-	12.320
Actielijn 2: Middelenpreventie op scholen volgens integrale aanpak met erkende interventies	3.000	7.000	-	42.570	8.000	6.000	-	42.570
Actielijn 3: Kennis vergroten en zelfregie/weerbaarheid versterken bij einddoelgroepen (jongeren, jongvolwassenen en 55-75-jarigen)	6.000	1.000	-	2.200	1.000	5.000	-	2.200
Actielijn 4: Vergroten bereik preventieve activiteiten en aandacht voor kwetsbare groepen	3.175	-	-	6.380	3.175	-	-	6.380
Pijler Signalering en ondersteuning								
Actielijn 5: Deskundigheidsbevordering professionals	1.500	4.000	-	23.100	1.500	4.000	-	23.100
Actielijn 6: Individuele ondersteuning bij beginnend problematisch middelengebruik	-	3.000	-	48.400	-	3.000	-	48.400
Actielijn 7: Groepsondersteuning voor omgeving en naasten	-	-	-	130.935	-	-	-	130.935
Pijler Sociale en fysieke omgeving								
Actielijn 8: Bevorderen van een gezonde omgeving waar met name jongeren hun vrije tijd doorbrengen, zoals jongerencentra, sportclubs en evenementen	9.000	3.000	-	-	12.000	3.000	-	-
Pijler Regelgeving en handhaving								
Actielijn 9: Geen verkoop van middelen aan minderjarigen	13.500	-	164.000	-	11.500	5.000	199.000	-
Actielijn 10: Organisatie stimuleren om beleid met betrekking tot middelengebruik te hanteren en naleving versterken	-	2.000	-	4.400	-	3.000	-	4.400
Monitoring en evaluatie								
Monitoring, evaluatie en coördinatie	Uit reguliere GGD begroting		-	68.610	Uit reguliere GGD begroting		-	68.610
Totaal	48.175	30.000	164.000	338.915	48.175	30.000	199.000	338.915

Bijlage 3 - Planning

Legenda: lichtblauwe vakken: activiteiten die reeds zijn ingepland. Grijze vakken: activiteiten worden voorzien, maar moment van uitvoering en definitieve invulling worden nog vastgesteld. Deze zijn bijvoorbeeld afhankelijk van landelijke ontwikkelingen (zoals campagnes) en/of van de uitkomsten van voorafgaande procesfasen.

	2026				2027			
Pijler Voorlichting en educatie	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Actielijn 1: Ouders ondersteunen bij opvoeding rondom middelengebruik								
1.1 Ouderbijeenkomsten								
1.2 Ouder-kind quiz								
1.3 Informatie en materialen								
1.4 Campagnes								
Actielijn 2: Middelenpreventie po scholen volgens integrale aanpak met erkende interventies								
2.1 Gezonde School / Helder op School / Welbevinden								
2.2 Open spreekuur								
2.3 Vape-preventie op basisscholen								
Actielijn 3: Kennis vergroten en zelfregie/weerbaarheid versterken bij einddoelgroepen (jongeren, jongvolwassenen en 55-75-jarigen)								
3.1 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij jongeren.								
3.2 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij jongvolwassenen.								
3.3 Vergroten van kennis en het versterken zelfregie/weerbaarheid bij 55-75-jarigen.								
Actielijn 4: Vergroten bereik preventieve activiteiten en aandacht voor kwetsbare groepen								
4.1 Vergroten bereik preventieve activiteiten en aandacht voor kwetsbare groepen								
Pijler Signalering en ondersteuning								
Actielijn 5: Deskundigheidsbevordering professionals								
5.1 Deskundigheidsbevordering professionals								
5.2 Stoppen met roken en vpen programma's promoten								
5.3 Regionale werkgroep Alcoholpreventie en implementatie praktijkhandleiding								
5.5 Consultatie- en advies								
5.6 Koppeling zoeken met relevante programma's								
Actielijn 6: Individuele ondersteuning bij beginnend problematisch middelengebruik								
6.1 Alcoholpoli								
6.2 Preventieve adviesgesprekken								
6.3 Moti-4 en Moti-55								

6.4 Online zelfhulp middelengebruik								
Actielijn 7: Groepsondersteuning voor omgeving en naasten								
7.1 KOPP/KOV training								
7.2 Oudercursus 'Help mijn kind kan niet zonder'								
Pijler Sociale en fysieke omgeving								
Actielijn 8: Bevorderen van een gezonde omgeving waar met name jongeren hun vrije tijd doorbrengen, zoals jongerencentra, sportclubs en evenementen								
8.1 Meer rook- en vapevrije zones								
8.2 Gezonde sportomgeving								
8.3 Kennisuitwisseling met jongerenwerk en jeugdprofessionals								
8.4 Beperken van alcoholpromotie in de openbare ruimte								
8.5 Positieve/gezonde vrijetijdsbesteding en ontmoetingsplekken								
8.6 Hotspotonderzoek								
Pijler Regelgeving en handhaving								
Actielijn 9: Geen verkoop van middelen aan minderjarigen								
9.1 Voortzetten Toezicht Alcoholwet								
9.2 Mysteryshoponderzoek								
9.3 Verstrekken van hulpmiddelen voor naleving leeftijdsgrens								
9.4 Voortzetten Kwaliteitsmethodiek sportclubs								
9.5 Pseudokoop actie								
9.6 Meldingen bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)								
9.7 Dealen bij scholen								
Actielijn 10: Organisatie stimuleren om beleid met betrekking tot middelengebruik te hanteren en naleving versterken								
10.1 Beleidsadvies								
10.2 Trainingen faciliteren								
Monitoring en evaluatie								
11.1 Gezondheidsmonitor Jeugd								
11.2 Monitoring drugsmarkt								
11.3 Onderzoek middelengebruik risicogroepen								
11.4 Registratie en nazorg alcoholgerelateerde incidenten								
11.5 Monitoring en evaluatie activiteiten, bereik en samenwerking								

Bijlage 4 – Inzet campagnes

Inzet op campagnes algemeen

We kiezen ervoor om jaarlijks maximaal twee campagnes grootschalig op te zetten. Daarbij investeren we extra in het analyseren en betrekken van de doelgroep, zodat we het effect maximaliseren. Overige (veelal landelijke) campagnes of campagnes die we herhalen, krijgen aandacht via een lichtere communicatiestrategie. Campagnes blijven uiteraard een essentieel onderdeel van de integrale aanpak maar door deze focus creëren we een meer evenredige verhouding over de vier pijlers waardoor we in de brede lijn meer impact maken.

Algemeen

- Jaarplanning opstellen en delen met gemeenten en partners
- Lokale uitvoering van campagnes ondersteunen en adviseren
- Campagnes evalueren

A. Een grote campagne (landelijke of regionale campagnes)

- Analyse en betrekken doelgroep
- Opstellen communicatieplan en persbericht
- Aanpassen landelijke materialen naar regionale context (bijv. GGD G&V logo)
- Verspreiding via relevante partners in de regio (bibliotheken, gemeenten, jongerenwerk, leefstijlpunten etc.)
- Online en offline zichtbaarheid op relevante plekken
- Organiseren of ondersteunen ludieke acties en bijeenkomsten

B. Een lichte campagne (landelijke of herhaling van campagnes)

- Verspreiden standaard campagnematerialen via partners
- Online communicatie via GGD G&V-kanalen
- Ondersteunen van (lokale) ludieke acties en bijeenkomsten